

MÅLGRUPP: ÅRSKURS F-6 | ÄMNET: TRÄSLÖJD, BILD, NO

SÅ BYGGER DU ETT ART-JENGA

PROJEKT SAMBIO I SAMARBETE MED VÄSTKUSTSTIFTELSEN



Väst kuststiftelsen

INTRODUKTION OCH SYFTE

ART-JENGA

Art-Jenga är en kreativ aktivitet där eleverna bygger sitt eget Jenga-spel med klossar som representerar olika arter från Västerhavet. Från växterna på havsbotten till de stora rovdjuren högst upp i näringskedjan.

Eleverna målar, märker och dekorerar klossarna själva, så spelet blir både personligt och lärorikt. Samtidigt får de en konkret förståelse för vad biologisk mångfald betyder och hur alla arter hänger ihop i naturens nätverk.

PEDAGOGISKT SYFTE

- Att ge eleverna en förståelse för näringskedjan i havet.
- Att visa hur varje art har en egen funktion i ekosystemet och vad som händer när någon försvinner.
- Att koppla ihop färg, form och fakta så att lärandet blir kreativt, minnesvärt och roligt.



MATERIAL OCH UTFÖRANDE

MATERIAL

- 1 Jenga-spel (54 träklossar)
- Akrylfärg i tre nyanser: vit, ljusblå och mellanblå
- Penslar och skyddspapper
- Vattenfast penna
- Lista med arter från Västerhavet (se nedan)
- Lacklim för hållbarhet

STEG FÖR STEG

1. Dela upp klossarna i tre högar:
 - Vita (9 klossar) = toppkonsumenter (t.ex. torsk, säl)
 - Ljusblåa (15 klossar) = konsumenter (t.ex. räka, småfisk)
 - Mellanblåa (30 klossar) = producenter (t.ex. växtplankton, alger)
2. Måla klossarna på alla sidor i respektive färg och låt dem torka.
3. Skriv artnamn på varje kloss med vattenfast penna (t.ex. blåstång, blåmussla, tumlare)
4. Lacka klossarna med ett tunt lager lacklim för att göra dem hållbara
5. Bygg ihop tornet som ett vanligt Jenga-spel



SÅ HÄR LEKER NI

Eleverna turas om att dra en kloss ur tornet, läser vad arten heter och letar upp den i artarket för att se hur den ser ut. Efter cirka fem minuter avslutas leken, och ni räknar hur många klossar som kunde plockas innan tornet rasade.

Visa gärna hur tornet står stadigt i början, precis som naturen gör när alla arter finns kvar. Men när klossar tas bort blir tornet vingligt, precis som ett ekosystem som förlorar arter och där balansen rubbas.

AVSLUTA MED ETT SAMTAL

- Vilka arter försvann?
- Vad händer i ekosystemet när vissa delar faller bort?

Art-Jenga hjälper till att på ett lekfullt och tydligt sätt skapa förståelse för vad biologisk mångfald betyder i praktiken.

TIPS TILL LÄRAREN:

- Koppla färgerna till näringskedjans nivåer – producenter, konsumenter och toppkonsumenter.
- Diskutera vad som händer när en art försvinner.
- Använd bilder eller artark som stöd i samtalen.
- Låt eleverna måla och skriva själva – det ökar både engagemanget och minnet av lärandet.



ARTER I VÄSTERHAVET

TOPPKONSUMENTER (VITA):

BLÄCKFISK, FISKMÅS, HAVSÖRN, KNUBBSÄL, MAKRILL, RÖDHAI, STORSKARV, TORSK, TUMLARE

KONSUMENTER (LJUSBLÅA):

BLÅMUSSLA, EREMITKRÄFTA, HAVSANEMON, HAVSKRÄFTA, HAVSTULPAN, KORALLDJUR, OSTRON, RÖDSPÄTTA, SILL, SJÖBORRE, SJÖTUNGA, STORSPIGG, STRANDSNÄCKA, TÅNGGRÄKA, ÖRONMANET

PRODUCENTER (MELLANBLÅA):

BERGBORSTING, BLÅSTÅNG, EKTÅNG, FINGERTARE, GLASÖRT, GROVSLÄKE, GRÖNSLICK, HAVSRIS, HAVSSALLAT, ISHAVSTÅNG, JAPANTOFS, JULGRANSALG, KARRAGENALG, KRÄKEL, LITEN GRÖNKUDDE, MOLNSLICK, PURPURTRÅD, REMTÅNG, ROSENSLICK, SKRUVNATING, SLANGALGER, SOCKERTÅNG, SPIRALTÅNG, STRANDKÅL, SÅGTÅNG, SÖL, TARMTÅNG, TRIFT, VASS, ÅLGRÄS



Exempel på hur ett artark kan se ut. Bilder och namn på arterna och bildramar som markerar vilken färg arten tillhör i Jenga.